

Skapa egna nyheter

Massmediebilders budskap och påverkan och hur de kan tolkas och kritiskt granskas - Bild, Årskurs 7-9

Syfte

Hur fungerar nyheter? Hur kan nyheter vridas, vinklas och styras mot ett syfte?

Läraren reflekterar

Nyheter kan även vridas, vinklas och styras mot ett syfte. När man har arbetat med [reklam](#) innan så kan nästa steg bli arbeta med nyheter. Här kan man diskutera kopplingen mellan bild och text i nyheter. Vilken styrka har en bra bild? Hur kan en bild och text komplettera varandra? Vilka framgångsfaktorer har en bra bild för att läsare ska läsa nyheten? Skillnader mellan nyheter på TV eller nyheter i text? Hur ofta tar eleverna del av nyheter? Hur? När? Var?

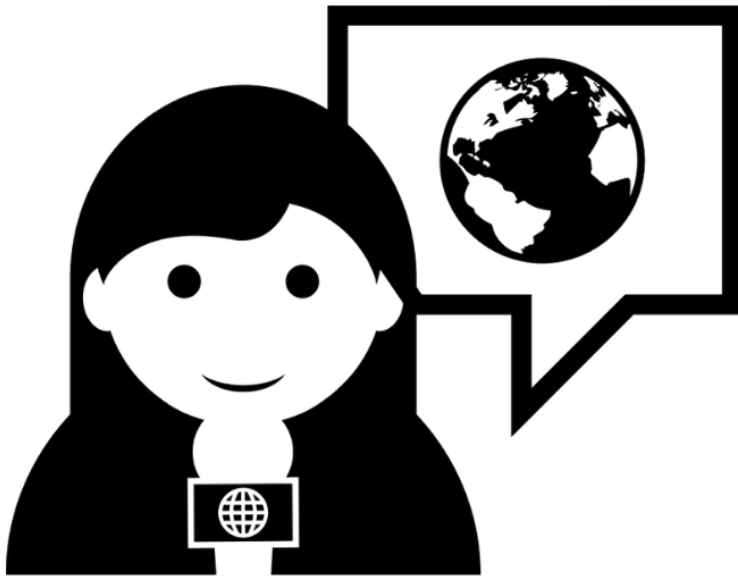
Metod

STEG 1: Låt barnen logga in på <https://sydsvenskan.minibladet.se/> eller någon annan lämplig nyhetssajt för unga, till exempel [8 sidor](#). Låt dem sitta i par och läsa nyheter som är anpassade för yngre läsare. Låt dem fundera och reflektera kring bild och text. Sedan kan de välja ut en text som de vill rita en ny bild till. Skriv ut artikeln och låt dem tillsammans måla en bild tillsammans som ska hänga ihop med texten, men valbart material som kol, krita, akvarell, tusch eller vattenfärg. Klipp ut texten och klistra fast den på den nya målade bilden. Diskutera sedan varför de valde att måla det nya motivet och varför det blev bättre än den bild som fanns från början. Jämför med den ursprungliga bilden. Förändras uppfattningen av nyheten på något sätt?

Variation på uppgiften: Du som lärare väljer vilken nyhet de ska rita till och den här gången får de inte se ursprungsbilden utan får rita utifrån det dem läst/hört. Du som lärare kan med fördel läsa nyheten högt innan de får börja skapa en bild. Tips på nyheter: <https://www.expressen.se/nyheter/katter-stangde-ner-tunnelbana> eller <https://sydsvenskan.minibladet.se/2017/09/27/fler-havsskoldpaddor-i-haven>

STEG 2: Falsa nyheter. Idag är vi både konsumenter och förmedlare av nyheter, och därför är det viktigt att samtala med eleverna om källkritik och hur de ska veta om en nyhet är en sann bild av verkligheten. Eleverna behöver utveckla strategier för att kritiskt granska och analysera texter eller webbplatser innan de sprider dem vidare. Det finns många hemsidor med nyheter i Sverige. Det som är gemensamt för dessa nyhetssidor är att det ofta är påhittade nyheter som kan spridas väldigt snabbt. För den som sprider dessa texter handlar det inte enbart om att bidra till att skapa förvirring eller ilska, utan idag finns en risk att anmälas för förtal om man sprider olaglig eller olämplig information. (IKT, möjligheter och utmaningar. Författare Linnea Malmsten och Stina Hedlund). Titta på några exempel där falska nyheter granskats: [SR/faktiskt](#) [SVT/faktakoll](#) [DN/faktiskt](#)

Prata med eleverna om deras erfarenheter om falska nyheter. Känner de igen några? Hur ofta ser de sådana i sociala medier? Vad handlar de falska nyheterna ofta om? Vem eller vilka förekommer i nyheterna? Hur påverkas vi av dessa nyheter?

STEG 3: Se klipp om nyheter: <https://urskola.se/Produkter/177416-Ar-det-sant-Nyheter>. Prata med eleverna om vad som är en nyhet och vem som bestämmer om det ska bli en nyhet. Varför är det så viktigt att skildra ett händelseförlopp ur så många perspektiv som möjligt?

STEG 4: Prata även om upphovsrätt och om copyright samt visade symbolen ©. Vi dessa samtal kan man använda sig av www.fotofinnaren.se som är en bildbank för skolbruk. Detta för att skapa en ökad förståelse om bilder och hur man får använda bilder i andra sammanhang. Hur delas bilder i sociala medier? Har eleverna koll på upphovsrätten och varför den är så viktig?

STEG 5: Nu ska barnen göra en falsk nyhet. De ska göra den så trovärdig som möjligt. De ska presentera en nyhet om skolan de går på, till exempel att matsalen ska bli ett bollhav eller rektorn har beslutat att alla elever ska bara använda färgen röd på sina kläder. Nyheten ska vara positiv och uppmana till att alla som ser det ska följa nyheten för den är så bra. Filma med surfplatta, mobil eller handkamera. Tänk på hur nyhetsinslag är uppbyggda!

STEG 6: Visa filmerna för varandra! Av erfarenhet kommer eleverna uppskatta dessa jättemycket och det blir mycket tid åt skratt, men även reflektioner om vad som skulle hända om nyheten var sann på riktigt. Eller... hur lätt det är att skapa en nyhet, få den att framstå som riktigt och sprida den!

LGR 11 Förmåga (kopplingar till årskurs 1-3, svenska)

Formulera sig och kommunicera i tal och skrift, anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.

Centralt innehåll

Texter som kombinerar ord och bild, till exempel film, spel och webbtexter.

Kunskapskrav

Eleven kan samtala om elevnära frågor och ämnen genom att ställa frågor, ge kommentarer och framföra egna åsikter. När eleven berättar om vardagliga händelser beskriver eleven dem så att innehållet tydligt framgår.